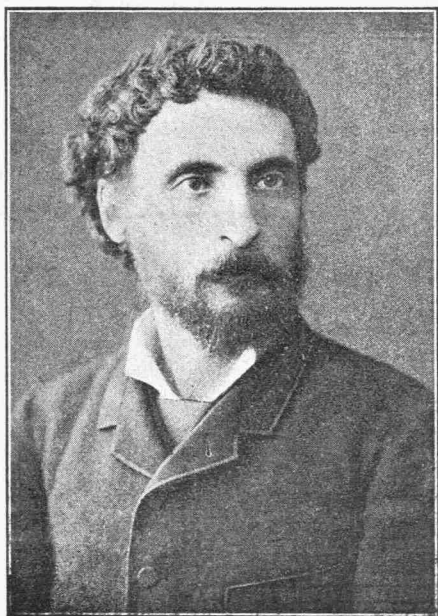

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Ο ΦΑΣΟΥΛΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὁ σκεπτικός καὶ σοφιστής, ὁ μουρμούρης καὶ ἀπαίσιος, ὁ σιγηλὸς καὶ μηδενιστής, ὁ φιλήδονος καὶ φιλόμωμος, ὁ ἀναίσθητος καὶ αἰσθητικώτατος, ὁ θεότυπος καὶ ὅμως ὀξύδεοκέστατος, ὁ μὴ ἀκούων τίποτε γύρω του καὶ ἱκανὸς νὰ ἐνωτισθῇ τὴν μουσικὴν τῶν σφαιρῶν,

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΗΣ

ὁ ἀγέλαστος, ὁ κάμων τὸν κόσμον νὰ σπαρταρίζη ἀπὸ τὰ γέλοια, ὁ τεμπέλης καὶ γεννῶν κατὰ μυριάδας τοὺς στίχους, ὁ πλήρης πεζότητος καὶ μυστηρίου, ὁ ἀφελὴς καὶ πονηρός, ὁ ἀμαρτωλὸς καὶ ἀγνός, ὁ διπρόσωπος καὶ μυριόψυχος, ὁ εὐεξήγητος καὶ ἀνεξήγητος Φασουλῆς ἀπεφάσισε μέγα τι: νὰ ἀπομονωθῇ, νὰ ἀρνηθῇ τὰ σπίτια, μέσα εἰς τὰ ὁποῖα ἐμούσκευε καὶ μέσα εἰς τὰ ὁποῖα ἐπληττε, νὰ λησμονήσῃ τοὺς γνωρίμους καὶ τοὺς φίλους, μὲ τοὺς ὁποίους δὲν ἤρχετο εἰς συνάφειαν καὶ σπανίως εἰς κουβέντες, νὰ ἐγκαταλίπῃ καὶ αὐτὸν τὸν Περικλέτον, νὰ προδώσῃ κάθε του ἀδυναμίαν καὶ κάθε τέρψιν ἐγκόσμιον, νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς τὴν ἐξοχὴν, νὰ ἀσκητεύσῃ ἐκεῖ, καὶ παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς πολυφλοίσβου θαλάσσης, ὑπὸ τὴν λάμψιν τοῦ αἰθικοῦ οὐρανοῦ, καὶ μὲ τὰ θάλαττα τῶν θερινῶν ἡμερῶν καὶ μὲ τὰς αὐρορὰς τῶν θερινῶν νυκτῶν, καὶ πρὸς τὸν ἥλιον καὶ πρὸς τὰ ἄστρα — ἀλλὰ μὴ λησμονῶν καὶ «τὸν καφεὶ τὸν θεριακλῆ τῆς Ἰσμενῆς», — νὰ ἐξιχνιάσῃ καὶ νὰ ἐξηγήσῃ τὴν, κατὰ τὸν φιλόσοφον, «παλίντονον ἀρμονίαν ὁκωσπερ λύρας καὶ τόξου», μὲ ἄλλους λόγους: «νὰ φιλοσοφήσῃ ἀκάματος ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων».

Μεγάλην ἀπόφασιν συνέλαβεν ὁ φιλόδοξος Φα-

σουλῆς καὶ τὴν ἐξελέσσε· δηλαδὴ ἐνόμισεν ὅτι τὴν ἐξετέλεσεν· ἢ, ἀληθέστερον ἀκόμη, ἔκαμε τοὺς ἀνθρώπους νὰ πιστεύσουν ὅτι τὴν ἐξετέλεσε. Διότι ὁ Φασουλῆς ἦτο γόης· ὁ μόνος ὅστις τῷ καιρῷ ἐκείνῳ κατώρθωσε νὰ μαγεύσῃ τῆς χώρας ἐκείνης τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι εἶμαι βέβαιος ὅτι ἀδιάφοροι θὰ ἤκουον καὶ αὐτοῦ τοῦ Ὀρφέου τὴν λύραν· καὶ τοὺς ἔκαμνε νὰ πιστεύσουν ὅτι ἤθελε. Τὸ μυστήριον τῆς δυνάμεώς του δὲν συνίστατο εἰς χρυσὴν τινα θαυματουργὸν τρίχα, ὡς ἡ τοῦ βασιλέως τῶν Μεγάρων· ἀπλούστατα, τοὺς ἔκαμνε νὰ γελοῦν· καὶ τοιοῦτοτρόπως τὸ πᾶν ἡδύνατο ἐπ' αὐτῶν. Οἱ ἄνθρωποι ἐκείνου τοῦ καιροῦ ἐν μόνον πάθος εἶχον, τὸ πάθος τοῦ γέλωτος· ἤθελαν νὰ γαργαλίζωνται καὶ νὰ ξεκαρδιζῶνται ἀπὸ τὰ γέλοια· ὅστις ἱκανοποιεῖ τὸ πάθος τῶν, ἀνεκηρύσσεται ὑπ' ἐκεῖων μεγαλοφυῆς, προφήτης, θεός· ἀλλοίμονον εἰς τὸν δυστυχῆ, ὅστις προσήρχετο μὲ τὴν ἀξίωσιν νὰ διανοίξῃ ἐνώπιόν των τὸν οὐρανὸν τῆς Μελέτης, νὰ τοὺς ἀνυψώσῃ εἰς τοὺς κόσμους τῶν Ὀνειρῶν, νὰ συγκινήσῃ τὰς καρδίας των καὶ νὰ ὑγρᾶνῃ τοὺς ὀφθαλμούς των· οἱ ἡπιώτεροι χαίνοντες πρὸ αὐτοῦ ἡλιθίως ἀνέκραζαν: «Κύριε, δὲν σὲ καταλαβαίνουμε!» Οἱ ἀγριώτεροι ἠτοιμάζοντο νὰ τὸν λιθοβολήσιν, ὡς τὸν πρωτομάρτυρα Στέφανον. Φυσικώτατα λοιπὸν οἱ ἄνθρωποι ἐκείνοι οἱ ἀμεριμνοὶ καὶ γελωτομανεῖς ἐπωλήθησαν εἰς τὸν Φασουλῆν, ὅστις ἡμέραν τινα ἐνεφανίσθη ἐνώπιόν των, ὡς ἀμεριμνομέριμος καὶ πάντων βροτῶν γελωτομανέστατος.

Ἄλλ' οἱ ἄνθρωποι ἐκείνοι εἶχαν τύχην· διότι μὲ τὸ πάθος τῶν αὐτῶ ἦτο κίνδυνος νὰ καταντήσουν θύματα προστύχου τινὸς καὶ βαναύσου καραγκιόζη· καὶ ἔπεσαν εἰς τὰ χεῖρια τοῦ Φασουλῆ. Ὁ ἀθάνατος οὗτος δὲν ἦτο κοινός τις γελωτοποιός· καλὰ καλὰ μάλιτα, δὲν ἦτο καθόλου γελωτοποιός· ἦτο γόης, τὸ ἐπαναλαμβάνω· εἶχεν εἰς τὴν διάθεσίν του ὅλα τὰ πνεύματα, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Γέλωτος. Ἄν θέλετε λεπτομερέστερον νὰ τὸν ὀρίσω, ἀνῆκεν εἰς τὴν φυλὴν τῶν γοήτων, οἵτινες καλοῦνται Ποιηταί. Ἄλλ' ὅσην ἐξουσίαν καὶ ἂν εἶχεν ἐπὶ τῶν πνευμάτων, δυσκόλως θὰ κατώρθωνε νὰ ἐξουσιάσῃ τοὺς διαβολεμένους ἐκείνους ἀνθρώπους, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων τὸν ἔρριξεν ἡ μοῖρά του, καὶ μαζί μὲ τοὺς ὁποίους, κατ' ἀνωτέραν βούλησιν, ὤφειλε νὰ διέλθῃ τὸν βίον. Δυσκόλως θὰ τοὺς ἐξουσίαζεν, ἂν δὲν συγκατέβηκε μέχρις αὐτῶν κατ' οὐσίαν ποιητῆς αὐτός, ἀντιποιητικοὶ ἐκείνοι· σύννοους αὐτός, ὡς μαθητῆς τοῦ Ἡρακλείτου, ἱλαροὶ ἐκείνοι καὶ Ἐπικούριοι. Τί νὰ κάμῃ! Ἐπρεπε νὰ ἀφήσῃ κατὰ μέρος τὴν βαρυθυμίαν καὶ μεταδληθῇ εἰς ὡκεανὸν φαιδρότητας· ἔπρεπε νὰ βάλῃ νερὸν εἰς τὸ κρασί του, καὶ νὰ συνυφάνῃ μὲ γλήνην πεζότητα τὴν οὐρανίαν πορφύραν τῆς Μούσης· ἔπρε-